

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

Gp.mizs@gov.si

Številka: 0070-27/2016/79

Ljubljana, 30. januarja 2017

EVA: 2013-3330-0121

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – predlog za obravnavo – NOVO GRADIVO ŠT. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Vлада REPUBLIKE SLOVENIJE

mag. Liljana Kozlovič
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,
- dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,
- dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka.
- mag. Gregor Mohorčič, Generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo,
- Mihaela Novak Kolenko, sekretarka

5. Kratak povzetek gradiva:

Ustavno sodišče RS je v zadevi U-I-269/12-24 odločilo, da je prvi odstavek 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) v neskladju z Ustavo RS, ker določa, da zasebnim osnovnim šolam, ki izvajajo javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, pripadajo proračunska sredstva v višini 85 odstotkov sredstev, ki jih država zagotavlja javnim osnovnim šolam.

Novela zakona izpolnjuje izrek ustavne odločbe in hkrati uvaja in navaja pogoje, ki jih morajo izpolnjevati tudi zasebne šole, da so financirane iz javnih sredstev. Izenačuje se tudi obseg financiranja javnih in zasebnih šol, ki so pridobile javno veljavnost njihovega programa in pridobijo 100% javnih sredstev za izvedbo programa. Zasebne šole s programi, ki so pridobili javno veljavnost, predstavljajo bogatitev šolskega prostora in pridobijo javno veljavnost ravno zato, ker so drugačni od programov, ki jih sprejme minister (programsko, pedagoški prostori...).

Javna veljavnost programov se pridobiva v postopku preverjanja predlaganih dokumentov. Konkretno izvajanje programov pa se lahko preverja samo z evalvacijo. Prav zato je bilo že v zakonu 1996 določeno, da se vsako uvedbo zasebnega izobraževalnega programa preverja s poskusom. Glede na to, da status poskusa ni bil jasno določen, je bila izvedba navedenega določila nejasna. S predlagano spremembo zakona uvajamo dolžnost evalviranja izvajanja programa tako kot to velja za javne šole, ne pa uvajanja s poskusom. Evalvacija naj bi zagotovila možnost preverjanja izvedbene ravni programa. Zakon uvaja obveznost, da se nove javno veljavne programe ali nove dele javno veljavnih programov, ki jih sprejme minister in se izvajajo v javnih vrtcih in šolah uvaja, spremlja in evalvira ter da se o ugotovitvah letno seznanja pristojni strokovni svet. Z navedenim določilom se želi zagotoviti pogoje, v okviru katerih je mogoče implementirati novosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu.

Nadalje se v noveli zakona ponovno uvaja soglasje ministra pri imenovanju ravnatelja. V postopkih v skladu z veljavno zakonodajo je namreč prihajalo do številnih nejasnosti, pa

tudi visoke stopnje tveganja, na kar je opozarjala tudi KPK.

V noveli se dosedanji »pomočnik vzgojitelja« spremeni v »vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja«, saj je po ugotovitvah stroke že davno presežena delitev na dejavnosti, ki so »rezervirane« za pomočnika vzgojitelja in tiste, ki so »rezervirane« za vzgojitelja.

Ker višina nakazil iz šolskega sklada za otroke, učence in dijake iz socialno ogroženih družin v večini primerov presega z zakonom določeno mejo vrednosti darila, ki ni obdavčeno, se določba zakona dopolnjuje z namenom izplačila iz šolskih skladov za financiranje dejavnosti za socialno ogrožene otroke, učence in dijake. Z davčnim zakonom pa bo na tej podlagi lahko določeno, da so vsa povračila iz šolskega sklada davčne oprostitve.

Novo gradivo št. 1 dodatno spreminja tudi 8. člen veljavnega zakona, in sicer iz nomotehničnega razloga. Predlagana sprememba 9. člena zakona namreč uvaja razlikovanje med javno veljavnimi programi in programi, ki so pridobili javno veljavnost, zato je potrebno ustrezno popraviti tudi 8. člen, ker se opredelitev vzgojno-izobraževalnega zavoda veže tako na izvajalce javno veljavnih programov, kot programov, ki so pridobili javno veljavnost. V predlagani spremembi 9. člena zakona je zamenjan vrstni red četrtega in petega odstavka.

V novem gradivu je popravljen tudi četrti odstavek spremenjenega 53. a člena zakona, in sicer je obveznost izločitve iz postopka podaje mnenja o kandidatu za ravnatelja razširjena tudi na druge organe, ki podajo mnenje (ne velja le za vzgojiteljski, učiteljski oziroma predavateljski zbor, kot prvotno predlagano).

Popravljen je še predlog novega četrtega odstavka 16. člena veljavnega zakona, in sicer se prva alineja »število in starost učencev na določenem območju« razširja tudi na dijake, saj se v skladu s 86. členom zakona financirajo tudi programi srednjega splošnega izobraževanja ali poklicnega in strokovnega izobraževanja. Dijaki so dodani tudi v četrto alinejo predloga novega četrtega odstavka 16. člena in v predlagano spremembo drugega odstavka 17. člena veljavnega zakona.

6. Presoja posledic za:

a)	javno finančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja:	NE

	<ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
3330 MIZŠ	3311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov	667210 Dejavnost osnovnega šolstva	0 €	305.000 €
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none">- pristojnosti občin,- delovanje občin,- financiranje občin.	DA/NE
---	-------

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
---	-------

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: 15. 4. 2016

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Waldorfska šola Ljubljana, Zavod sv. Stanislava, Zasebna osnovna šola Montessori, Waldorfska šola Maribor, Zavod Antona Martina Slomška, Svet staršev OŠ Alojzija Šuštarja SVIZ, ZASS, številni posamezniki.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- **delno**,
- niso bili upoštevani.

Ključne pripombe oziroma pomisleki javnosti se nanašajo na določbe predloga zakona o pridobitvi javne veljavnosti programov v primeru programov zasebnih zavodov in financiranju le-teh (3., 4., 5., 6. in 11. člen predloga zakona) ter na spremenjen postopek imenovanja ravnateljev (8., 9. in 10. člen predloga zakona).

Tako večina zainteresiranih meni, da predlog 5. člena zakona, ki spreminja 17. člen zakona in kot kriterij za pridobitev javne veljavnosti programa zasebnega vrtca ali šole določa tudi, da program bogati šolski prostor, ne omogoča objektivne utemeljitve, pač pa dopušča samovoljno presojo odločevalca. Zainteresirani tudi poudarjajo, da predlog novele pušča v veljavi tretji odstavek 17. člena, ki za izobraževalne programe, ki jih izvajajo zasebne šole po posebnih pedagoških načelih, predpisuje drugačne pogoje, kot jih uvaja s spremembo drugega odstavka. Predlogi so tudi, da se dodata kot kriterija presoje tudi »pedagoški pristopi in metode« ter »z ustavnim redom skladni vrednostni poudarki«.

Glede 11. člena predloga zakona, s katerim se spreminja pogoje za sofinanciranje zasebnih šol iz 86. člena zakona in se uresničuje ustavna odločba, večina zainteresiranih meni, da predlagana določba ne odpravlja neenakosti med financiranjem javnih in zasebnih šol, saj se 100 % financira le obvezni del programa, medtem ko bodo interesne dejavnosti, jutranje varstvo, podaljšano bivanje, dopolnilni in dodatni pouk osiromašeni. Opozarjajo tudi na neizvedljivost obveznega programa brez nadstandarda (gre za prikrito šolnino) in na pomanjkljivost ureditve financiranja šolanja na domu. Določbo glede izobrazbe učiteljev pa bi bilo potrebno dopolniti, da bi ustrezala tudi izvajanju pouka v šolah, ki delujejo po posebnih pedagoških načelih.

SVIZ spremembi pogojev financiranja zasebnih šol, ki se izenačuje s financiranjem obveznega programa javnih šol, nasprotuje.

Glede spremembe 88. člen zakona, ki ureja šolnine, zainteresirani opozarjajo, da predlagana določba vpliva na cenzus državne štipendije.

Glede spremenjenega postopka imenovanja ravnatelja je glavni poudarek pripomb, da predlog z uvedbo soglasja ministra vnaša možnost političnega vpliva oziroma diskrecijsko pravico ministra v postopku imenovanja ravnatelja. Mnenje je tudi, da v primeru, ko je ustanovitelj lokalna skupnost, podaja soglasja ministrstva ni ustrezna, predlog zakona pa bi bilo potrebno dopolniti tudi z mnenji ostalih zaposlenih v zavodu in z mnenjem vlade, kadar ta imenuje svoje predstavnike v svet zavoda. Večji poudarek bi želeli tudi pri razlogih v postopku razrešitve ravnatelja.

Ostale pripombe se nanašajo še na spremembo 20. člena zakona, da se nadzor ne bi smel omejevati samo na pedagoško-izobrazbene vidike, pač pa tudi na materialne, kadrovske, ... predlaga se tudi vključitev strokovnjakov s področja evalviranega programa.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
 dr. Maja Makovec Brenčič MINISTRICA	

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

mag. Liljana Kozlovič
generalna sekretarka

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN
FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Ustavno sodišče RS je v zadevi U-I-269/12-24 odločilo, da je prvi odstavek 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) v neskladju z Ustavo RS, ker določa, da zasebnim osnovnim šolam, ki izvajajo javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, pripadajo proračunska sredstva v višini 85 odstotkov sredstev, ki jih država zagotavlja javnim osnovnim šolam. Temelj argumentacije obravnavane odločitve ustavnega sodišča je v prepoznani pravici otrok do brezplačnega osnovnošolskega izobraževanja, ki jo opredeljuje drugi odstavek 57. člena Ustave, ne glede na to, ali se izobražujejo v javnih osnovnih šolah ali v zasebnih.

Postopki za imenovanje ravnatelja kljub razdelani zakonski določbi in številnim pojasnilom – okrožnicam Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, v praksi svetom zavodov še vedno povzročajo številne nejasnosti, izkazujejo pa tudi visoko stopnjo tveganja nasprotja interesov, na kar je bilo resorno ministrstvo opozorjeno tudi s strani Komisije za preprečevanje korupcije. Tudi iz načrtov tveganja, ki jih predložijo šole, je razvidno, da je potrebno posebno pozornost nameniti upravljanju korupcijskega tveganja nedovoljenega vplivanja na postopek imenovanja ravnatelja. Ministrstvo je do novele zakona v letu 2006 dajalo soglasje k imenovanjem ravnateljev, kasneje je bila navedena določba spremenjena v mnenje, ki je bilo neobvezujoče. Pridobitev soglasja k imenovanju ravnatelja oziroma direktorja je ureditev, kakršno pozna Zakon o zavodih in tudi področni zakoni, ki urejajo podobne postopke (npr. Zakon o socialnem varstvu in Zakon o zdravstveni dejavnosti).

Ključna kazalca kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu sta stopnja izobrazbe strokovnih delavcev in sočasno delo dveh strokovnih delavcev v oddelku vrtca. Za kakovostno izvajanje Kurikula za vrtce je potrebna strokovna avtonomija pri delu z otroki in z njo povezana odgovornost, saj je izbira vsebin ter konkretna izvedba dejavnosti prepuščena strokovnim delavcem. Glede na dejstvo, da delo v oddelkih poteka praviloma v okviru dnevnega programa, ki traja od 6 do 9 ur, prevzemajo odgovornost za dejavnosti, ne glede na to, ali gre za načrtovane dejavnosti, rutinske dejavnosti, dejavnosti na prostem, vključevanje v igro, vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev. V večini vrtcev je po ugotovitvah stroke, ki spremlja izvajanje Kurikula v praksi, že davno presežena delitev na dejavnosti, ki so »rezervirane« za pomočnika vzgojitelja in tiste, ki so »rezervirane« za vzgojitelja.

Pravna podlaga za oblikovanje šolskih skladov je 135. člen Zakona o organizaciji in

financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Šole in vrtci imajo ustanovljene šolske sklade, iz katerih se financirajo dejavnosti, ki niso sestavine izobraževalnega programa oz. se ne financirajo iz javnih sredstev, nakup nadstandardne opreme, zviševanje standarda pouka in podobno. Šolski skladi pridobivajo sredstva od staršev, donacij, zapuščin in iz drugih virov, pri čemer so drugi viri običajno sredstva iz lastne tržne dejavnosti. Pri zviševanju standarda pouka gre običajno za dejavnosti vrtca in šole (tabori, šola v naravi, plavalni tečaj, obisk kulturne prireditve, itd.) za otroke iz socialno ogroženih družin, ki predstavljajo dodatne stroške za starše, ki pa jih socialno ogrožene družine ne zmorejo, zato se za te otroke stroške krije iz šolskega sklada. S tem šola sama izvaja socialno funkcijo, ki jo kot enega izmed ciljev vzgoje in izobraževanja določa 2. člen ZOFVI. Gre za cilj, da se v sistemu vzgoje in izobraževanja zagotavljajo enake možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok iz socialno manj spodbudnih okolij, k čemer v veliki meri pripomorejo tudi sredstva iz šolskih skladov.

Nakazila iz šolskega sklada otrokom, učencem in dijakom iz socialno ogroženih družin po Zakonu o dohodnini (Zdoh) niso oproščena dohodnine, temveč se štejejo kot darila, ki so kot drugi dohodki obdavčena z dohodnino. Pri tem ni pomembno, ali so darila prejeta v denarju, ali kot storitev. Darila, katerih posamična vrednost ne presega 42 eur in darila, prejeta od istega darovalca, če njihova skupna vrednost v davčnem letu ne presega 84 eur, se ne vključijo v davčno osnovo oz. niso obdavčena (drugi odstavek 108. člena Zdoh).

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

Predlagana določba določa programe na področju vzgoje in izobraževanja. Loči med programi, ki so javno veljavni, in tistimi, ki so pridobili javno veljavnost. Javno veljavni programi so tisti, ki jih sprejme minister. Pravico do izvajanja javno veljavnih programov imajo le javni zavodi in na podlagi koncesije zasebni zavodi, medtem ko zasebne šole izvajajo programe, ki so pridobili javno veljavnost, to je tiste, za katere pristojni strokovni svet ugotovi, da izpolnjujejo v zakonu določene pogoje.

Veljavni zakon omogoča zasebnim izvajalcem vzgojnih in izobraževalnih programov, da sami določajo in sprejemajo programe. V kolikor zasebne šole želijo, da tak program pridobi javno veljavnost, si mora zasebna šola pridobiti mnenje pristojnega strokovnega sveta, da ta izobraževalni program dosega enakovreden izobrazbeni standard kot programi, ki jih sprejme minister oziroma pristojni strokovni svet. Ob preverjanju enakovrednega izobrazbenega standarda mora strokovni svet ugotoviti tudi, ali so cilji programa zasebne šole skladni s cilji vzgoje in izobraževanja v RS. Predlagane spremembe zakona pa poleg navedenega uvajajo še zahtevo po preverjanju ali predlagani program prispeva k bogatitvi šolskega prostora in omogoča staršem možnost izbire.

Umeščanje zasebnih šol v sistem vzgoje in izobraževanja v RS temelji ravno na možnosti, da se ob programih, ki jih sprejme minister in se izvajajo v javni šoli lahko izvajajo tudi programi, ki s svojo programsko opredelitvijo bogatijo šolski prostor, pomenijo dopolnitev javnega šolstva in tako omogočajo uresničitev pravice staršev, da ustanovijo in izberejo za svoje otroke tudi zasebne šole. Umestitev zasebnega šolstva izhaja iz razlage Evropskega sodišča za človekove pravice, ki ne implicira obveznosti države, da ustanavlja ali financira zasebne šole, financiranja iz javnih sredstev pa tudi ne prepoveduje. Pravica do izbire

zasebne šole je bila nakazana že v Splošni deklaraciji človekovih pravic (26.3 čl), kjer je zapisano, da imajo starši pravico do izbire vrste izobrazbe za svoje otroke ter v Mednarodnem paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (čl, 13.3), kjer je opredeljena pravica staršev, da izberejo za svoje otroke tudi take šole, ki jih ni ustanovila javna oblast, če ustrezajo minimalnim standardom, ki jih določi ali predpiše država.

Zakon določa tudi pristojnost ministra za izobraževanje, znanost in šport, da na podlagi meril, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, s sklepom določi izvajalce izobraževalnih programov, ki so pridobili javno veljavnost. Vlada bo morala pri določitvi meril poleg števila in starosti učencev na določenem območju, specifičnosti poselitve in razvojnih posebnosti območja, upoštevati tudi programske raznolikosti izobraževalnega programa, ki staršem omogoča možnost izbire.

Zakon uvaja obveznost, da nove javno veljavne programe ali nove dele javno veljavnih programov, ki jih sprejme minister in se izvajajo v javnih vrtcih in šolah, uvaja, spremlja in evalvira pristojni javni zavod in to ves čas trajanja programa, v katerega je vključena prva generacija udeležencev vzgoje in izobraževanja. O svojih ugotovitvah javni zavod iz 28. člena zakona letno seznanja pristojni strokovni svet. Z navedenim določilom se želi zagotoviti pogoje, v okviru katerih je mogoče implementirati novosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu.

Tudi uvedbo programov, ki so pridobili javno veljavnost, ves čas šolanja prve generacije evalvira pristojni javni zavod iz 28. člena zakona. S predlagano spremembo zakona uvajamo dolžnost evalviranja izvajanja programa tako kot to velja za javne šole, ne pa uvajanja s poskusom. Evalvacija naj bi zagotovila možnost preverjanja izvedbene ravni programa. Pri tem je pomembno tudi, da lahko strokovni svet prekliče pridobljeno javno veljavnost, če pri evalvaciji ugotovi, da so kršena določila tega člena, in predlaga izbris izvajalca iz razvida.

Zakon na novo opredeljuje postopek imenovanja ravnateljev z obveznostjo izločitve v primeru nasprotja interesov in uvaja soglasje ministra k imenovanju. Na enak način se novelira tudi postopek razrešitve.

S spremembo 86. člena izpolnjujemo izrek ustavne odločbe in hkrati določamo pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zasebne šole, da se lahko financirajo iz javnih sredstev. Le ti so taksativno naštet in sicer mora zasebna šola, ki je vpisana v razvid izvajalcev, izpolnjevati še pogoj, da so vpisni pogoji določeni tako, da zagotavljajo vpis učencev in dijakov ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino, glasbena šola mora v vzgojno-izobraževalnem glasbenem programu izvajati pouk najmanj treh orkestrskih inštrumentov in ima vpisanih najmanj 35 učencev, poleg tega pa morajo imeti zasebne šole zaposlenih vsaj 80% učiteljev oziroma vzgojiteljev potrebnih za izvedbo izobraževalnega programa, ki je pridobil javno veljavnost v skladu z zakonom in drugimi predpisi, in zagotovljene druge učitelje oziroma vzgojitelje, potrebne za izvedbo javno veljavnega programa.

Zasebni šoli, ki izvaja program osnovnošolskega izobraževanja se za izvedbo obveznega dela programa, ki je pridobil javno veljavnost, zagotavlja 100% sredstev, ki jih država oziroma

lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje obveznega programa javne šole in 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje razširjenega programa javne šole. Za ostale zasebne šole se način financiranja ne spreminja. Za izvedbo programa pridobijo 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole.

Zakon prinaša spremembo poimenovanja dosedanjega »pomočnika vzgojitelja« v »vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja«, saj je, kot že rečeno v uvodu, po ugotovitvah stroke, ki spremlja izvajanje Kurikula v praksi, v večini vrtcev, že davno presežena delitev na dejavnosti, ki so »rezervirane« za pomočnika vzgojitelja in tiste, ki so »rezervirane« za vzgojitelja.

Ker višina nakazil iz šolskega sklada za otroke, učence in dijake iz socialno ogroženih družin v večini primerov presega z zakonom določeno mejo vrednosti darila, ki ni obdavčeno, se uzakonja predpogoj, da bodo lahko z Zakonom o dohodnini vsa izplačila iz šolskega sklada določena kot davčne oprostitve.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice predloga zakona bodo po oceni Ministrstva za izobraževanje znanost in šport 305.000,00 EUR. Zakon ne bo imel posledic na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so v državnem proračunu zagotovljena na postavki 3330 MIZŠ, 3311-11-0004, dejavnost osnovnega šolstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Področje izobraževanja sodi v originalno pristojnost držav članic EU in ni predmet prilagoditve pravu EU.

V EU imajo posamezne članice v ustavah določeno brezplačno osnovno izobraževanje, in sicer Belgija, Bolgarija, Hrvaška, Estonija, Finska, Grčija, Madžarska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luxembourg, Malta, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Španija. Kljub temu pa je financiranje zasebnih šol praviloma omejeno.

V Italiji zasebne šole na ravni obveznega izobraževanja (razen parificate) ne dobivajo javne finančne podpore. V drugih državah EU je financiranje zasebnih šol največkrat dodeljeno za

določene kategorije stroškov. V nekaterih državah lokalne oblasti ali šole dobijo univerzalno subvencijo, ki pokriva različne kategorije stroškov. Takšen primer je Švedska. Na Danskem dobijo zasebne šole subvencijo glede na število učencev in pokrivajo od 80 do 85 odstotkov stroškov. Zasebna šola se sama odloči, kako bo porabila sredstva. V Italiji dobijo osnovne šole, ki so parificate, letno subvencijo, ki pokrije manj kot 50 odstotkov vseh stroškov – tudi tu se šole same odločijo, katere kategorije stroškov bodo s subvencijo pokrile. V Belgiji, na Nizozemskem in v Avstriji so stroški učiteljskega osebja polno javno financirani. Pri tem gre v Avstriji za subvencije v smislu premestitve državnih učiteljev na zasebne šole in le v posameznih primerih za denarno financiranje. Na Finskem poteka financiranje po istih načelih kot za druge šole, vendar enotni izdatki za učence, ki temeljijo na državni subvenciji zasebnega šolstva, dosegajo 90 odstotkov občinskih enotnih izdatkov.

V zasebnih šolah, ki niso ali so le minimalno sofinancirane s strani javnih oblasti, so šolnine pogoste in včasih zelo visoke. V državah, v katerih je subvencioniranje enako ali skoraj enako kot v javnem sektorju, je izobraževanje brezplačno, ne glede na to, v kateri sektor se učenec vpiše. Starši ne plačujejo šolnin za svoje otroke v Belgiji, Italiji, na Nizozemskem, Finskem, Švedskem. V večini držav starši prispevajo k stroškom prostovoljno. Nasprotno v nekaterih državah zasebne institucije zaračunavajo šolnine, čeprav prejemajo subvencije od države. Višina šolnin je lahko omejena. V Nemčiji ustava ne dovoljuje nikakršne segregacije učencev na podlagi finančnega položaja staršev, zato so šolnine skromne ali pa zasebne šole zagotavljajo sprejem učencev, katerih starši imajo slabši socialni položaj. V Franciji in Avstriji s šolninami pokrijejo stroške šol, za katere ne dobijo subvencij.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon nima posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Zakon nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Zakon nima posledic za druga področja.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlagatelj je osnutek zakona predstavil na portalu e-demokracija dne 15. 4. 2016. Javna predstavitev, v kateri je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala 30 dni.

V javni razpravi so svoja mnenja, predloge oziroma pripombe podali:

Svet staršev OŠ Alojzija Šuštarja,
Waldorfska šola Ljubljana,
Zavod sv. Stanislava,
Zasebna osnovna šola Montessori,
Waldorfska šola Maribor,
Zavod Antona Martina Slomška,
Zveza aktivov staršev Slovenije (ZASS),
Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ),
zainteresirani posamezniki.

Ključne pripombe oziroma pomisleki se nanašajo na določbe predloga zakona o pridobitvi javne veljavnosti programov v primeru programov zasebnih zavodov in financiranju le-teh (3., 4., 5., 6. in 11. člen predloga zakona) ter na spremenjen postopek imenovanja ravnateljev (8., 9. in 10. člen predloga zakona).

Tako zainteresirani posamezniki menijo, da predlog 5. člena zakona, ki spreminja 17. člen zakona in kot kriterij za pridobitev javne veljavnosti programa zasebnega vrtca ali šole določa tudi, da program bogati šolski prostor, ne omogoča objektivne utemeljitve, pač pa dopušča samovoljno presojo odločevalca. Veljavna ureditev se jim zdi ustrežnejša, morda bi bilo bolj smiselno določiti merila in kriterije za ugotavljanje skladnosti z javno veljavnim programom in doseganje ciljev vzgoje in izobraževanja. Zainteresirani tudi poudarjajo, da predlog novele pušča v veljavi tretji odstavek 17. člena, ki za izobraževalne programe, ki jih izvajajo zasebne šole po posebnih pedagoških načelih, predpisuje drugačne pogoje, kot jih uvaja s spremembo drugega odstavka.

Svet staršev OŠ Alojzija Šuštarja novi drugi odstavek 17. člena zakona pozdravlja, predlaga pa, da naj kriterij bogatitve šolskega prostora postane dopolnilni kriterij oziroma naj se določijo dodatni kriteriji, po katerih se bo to presojalo, ker gre za zelo splošen pojem, na kar opozarjajo tudi Waldorfska šola Ljubljana, Zavod sv. Stanislava, Zasebna osnovna šola Montessori, Waldorfska šola Maribor, Zavod Antona Martina Slomška. Svet staršev OŠ Alojzija Šuštarja pa predlaga še dopolnitev spremenjenega drugega odstavka 17. člena, da se dodata kot kriterija presoje tudi »pedagoški pristopi in metode« ter »z ustavnim redom skladni vrednostni poudarki«.

Glede 11. člena predloga zakona, s katerim se spreminja pogoje za sofinanciranje zasebnih šol iz 86. člena zakona in se uresničuje ustavna odločba, zainteresirani posamezniki menijo, da predlagana določba ne odpravlja neenakosti med financiranjem javnih in zasebnih šol, saj

se 100 % financira le obvezni del programa, medtem ko bodo interesne dejavnosti, jutranje varstvo, podaljšano bivanje, dopolnilni in dodatni pouk osiromašeni. Enako meni tudi Svet staršev Alojzija Šuštarja, če se določba tako razume, kar sicer ni nedvoumno. Sicer pa menijo, da sprememba predstavlja korak k uresničitvi ustavne določbe. Opozarjajo le na nedoločnost pojma »vpisni pogoji«, kar je bilo v spremenjenem predlogu upoštevano, in na nejasnost četrte alineje - podobno pripombo ima tudi zainteresirani posameznik. Slednji opozarja tudi na neizvedljivost obveznega programa brez nadstandarda (gre za prikrito šolnino) in na pomanjkljivost ureditve financiranja šolanja na domu.

Waldorfska šola Ljubljana, Zavod sv. Stanislava, Zasebna osnovna šola Montessori, Waldorfska šola Maribor, Zavod Antona Martina Slomška izpostavljajo, da druga alineja spremenjenega 86. člena ni ustrezna za zasebne šole, saj postopki vpisa zaradi specifik programov ne morejo enaki kot v javnih šolah. Določbo glede izobrazbe učiteljev pa bi bilo potrebno dopolniti, da bi ustrezala tudi izvajanju pouka v šolah, ki delujejo po posebnih pedagoških načelih. Predlagajo tudi dopolnitev, da zasebnim šolam pripadajo tudi sredstva za vse osebne prejeme, kot zaposlenim v javnih šolah.

SVIZ spremembi pogojev financiranja zasebnih šol, ki se izenačuje s financiranjem obveznega programa javnih šol, nasprotuje.

Glede spremembe 88. člen zakona, ki ureja šolnine, Svet staršev Alojzija Šuštarja podpira rešitev, hkrati pa opozarja na neopredeljen pojem »šolnine«, na kar opozarja tudi zainteresirani posameznik. Waldorfska šola Ljubljana, Zavod sv. Stanislava, Zasebna osnovna šola Montessori, Waldorfska šola Maribor, Zavod Antona Martina Slomška menijo, da predlagana določba vpliva na cenzus državne štipendije. Predlagajo, da se zaračunavanje šolnine prepreči za pokrivanje stroškov, ki jih financira država.

Glede spremenjenega postopka imenovanja ravnatelja so pripombe podali zainteresirani posamezniki, ZASS in SVIZ. Glavni poudarek je, da predlog z uvedbo soglasja ministra vnaša možnost političnega vpliva oziroma diskrecijsko pravico ministra v postopku imenovanja ravnatelja. Zainteresirani posamezniki predlagajo tudi alternativne predloge, po katerih bi ravnatelja imenovalo posebno telo, ki bi ga imenoval minister izmed predstavnikov različnih deležnikov v vzgojno-izobraževalnem procesu. ZASS se strinja, da je v dosedanjih postopkih imenovanja ravnateljev večkrat prišlo do zapletov. Se pa sprašuje, ali je namen postopka podaja soglasja v preverjanju formalnih pogojev. Meni, da določba ni domišljena, v primeru, ko je ustanovitelj lokalna skupnost, pa podaja soglasja ministrstva ni ustrezna. Meni tudi, da bi bilo predlog zakona potrebno dopolniti tudi z mnenji ostalih zaposlenih v zavodu in z mnenjem vlade, kadar ta imenuje svoje predstavnike v svet zavoda. SVIZ je mnenja, da je postopek že sedaj ustrezno urejen, pri čemer pozdravlja spremembo o obveznosti izločitve iz postopkov glasovanja kandidatov o sebi, ne strinja pa se z uvedbo soglasja ministra, s čimer se jemlje pristojnosti trem ključnim interesnim skupinam. Da bi bilo večji poudarek potrebno dati tudi razlogom in postopku razrešitve ravnatelja, pa opozarjata zainteresirani posameznik in SVIZ.

Ostale pripombe se nanašajo še na spremembo 20. člena zakona. Svet staršev Alojzija Šuštarja pozdravlja spremembo in meni, da se nadzor ne bi smel omejevati samo na pedagoško-izobrazbene vidike, pač pa tudi na materialne, kadrovske, ... Waldorfska šola Ljubljana, Zavod sv. Stanislava, Zasebna osnovna šola Montessori, Waldorfska šola Maribor,

Zavod Antona Martina Slomška predlagajo, da se doda vloga nacionalnega združenja in vključitev strokovnjakov s področja evalviranega programa.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles:

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,
- dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka,
- mag. Gregor Mohorčič, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo,
- Mihaela Novak Kolenko, sekretarka

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09-popr., 65/09-popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16 in 49/16-popr.) se v prvem odstavku 5. člena, prvem odstavku 37. člena, prvem odstavku 64. člena in prvem odstavku 92. člena besedilo: »pomočnik vzgojitelja« v vseh sklonih in številih nadomesti z besedilom: »vzgojitelj predšolskih otrok - pomočnik vzgojitelja« v ustreznem sklonu in številu.

2. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen

(vzgojno-izobraževalni zavod)

Vzgojno-izobraževalni zavodi po tem zakonu so zavodi, ki kot pretežno dejavnost izvajajo javno veljavne programe in programe, ki so si pridobili javno veljavnost, za predšolske otroke, javno veljavne izobraževalne programe in izobraževalne programe, ki so si pridobili javno veljavnost, javno veljavne vzgojne programe domov za učence in dijaških domov in programe domov za učence in dijaških domov, ki so si pridobili javno veljavnost, in javno veljavne programe za predšolske otroke s posebnimi potrebami oziroma programe vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.«.

3. člen

9. člen se spremeni tako, da se glasi:

»9. člen

(programi na področju vzgoje in izobraževanja ter izobrazba)

Programi na področju vzgoje in izobraževanja so:

- izobraževalni programi,
- prilagojeni izobraževalni programi za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami,
- izobraževalni programi za odrasle,
- programi za predšolske otroke,
- vzgojni program dijaških domov,
- prilagojeni programi za predšolske otroke s posebnimi potrebami,
- vzgojni programi za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami in
- posebni programi vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, ki so sprejeti na način in po postopku, določenem z zakonom.

Programi iz prejšnjega odstavka, ki jih sprejme minister oziroma strokovni svet v skladu s tem zakonom, so javno veljavni programi.

Programi zasebnih vrtcev in šol iz prvega odstavka tega člena, ki so sprejeti v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja predšolsko vzgojo, so programi, ki so pridobili javno veljavnost.

Vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se lahko izvaja le po javno veljavnih programih vzgoje in izobraževanja.

Če ta zakon ne določa drugače, pomenijo javno veljavni programi v nadaljevanju programe iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

Po izobraževalnih programih iz tega člena se pridobi javno veljavna izobrazba.«.

4. člen

V 16. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Izvajalce izobraževalnih programov, ki so pridobili javno veljavnost in se financirajo iz javnih sredstev, s sklepom določi minister, na podlagi meril Vlade Republike Slovenije ob upoštevanju:

- števila in starosti učencev oziroma dijakov na določenem območju,
- specifičnosti poselitve,
- razvojnih posebnosti območja in
- programske raznolikosti izobraževalnega programa, ki staršem in dijaku omogoča možnost izbire.«.

5. člen

V 17. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Izobraževalni program iz prejšnjega odstavka pridobi javno veljavnost, ko pristojni strokovni svet ugotovi, da je program v skladu s cilji sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji iz 2. člena tega zakona, da zagotavlja enakovreden izobrazbeni standard in da se programsko razlikuje od javno veljavnega izobraževalnega programa tako, da bogati šolski prostor in staršem in dijaku omogoča možnost izbire.«.

Četrti odstavek se črta.

6. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»20. člen (spremljanje in posodabljanje)

Nove javno veljavne programe ali nove dele javno veljavnih programov v javnih vrtcih in šolah uvaja, spremlja in evalvira pristojni javni zavod iz prvega odstavka 28. člena tega zakona ves čas šolanja prve generacije. O ugotovitvah pristojni javni zavod letno seznanja pristojni strokovni svet, ki sprejema ustrezne ukrepe.

Uvedbo izobraževalnega programa iz 17. člena tega zakona ves čas šolanja prve generacije evalvira pristojni javni zavod iz prvega odstavka 28. člena tega zakona in o ugotovitvah letno seznanja pristojni strokovni svet. Če iz evalvacije izhaja, da sta pri izvajanju programa kršena drugi in tretji odstavek 17. člena tega zakona in kršitve v predpisanem roku niso odpravljene, pristojni strokovni svet predlaga izbris izvajalca iz razvida.

Minister lahko na predlog pristojnega javnega zavoda iz prvega odstavka 28. člena tega zakona ali pristojnega strokovnega sveta določi, da se nove dele javno veljavnih programov iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, rešitve na izvedbeni ravni, ki s systemskega oziroma vsebinskega vidika ne posegajo v javno veljavni program, ali novosti na področju organizacije in financiranja sistema vzgoje in izobraževanja, pred uvedbo preverjajo na izbranih šolah in vrtcih s poskusom. Minister lahko prepove nadaljnje izvajanje poskusa, če se ne dosega predpisanih izobrazbenih standardov ali so drugače kršene pravice otrok, učencev, vajencev, dijakov, študentov višjih šol ali odraslih.

Postopek uvajanja, spremljanja in evalvacije, postopek in nosilce spremljanja izvajanja poskusa ter postopek izbora šol in vrtcev iz tega člena določi minister.«.

7. člen

V petem odstavku 34. člena se na koncu sedme alineje pika nadomesti z vejico in doda nova osma alineja, ki se glasi:

»- sklep o financiranju izobraževalnega programa, ki je pridobil javno veljavnost.«.

8. člen

53. a člen se spremeni tako, da se glasi:

» 53. a člen
(postopek za imenovanje ravnatelja)

Ravnatelja imenuje svet javnega vrtca oziroma šole.

Svet si mora pred odločitvijo o izbiri kandidata za ravnatelja na podlagi dokazil o izpolnjevanju pogojev ter programa vodenja zavoda o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, pridobiti:

- mnenje vzgojiteljskega, učiteljskega oziroma predavateljskega zbora,
- mnenje lokalne skupnosti, na območju katere ima javni vrtec oziroma šola sedež, kadar je ustanovitelj javne šole oziroma vrtca samoupravna narodna skupnost pa tudi mnenje te skupnosti in
- mnenje sveta staršev.

Pred odločitvijo sveta o izbiri kandidata za ravnatelja javne poklicne šole, srednje tehniške in srednje strokovne šole, javne gimnazije, javne višje strokovne šole, javnega dijaškega doma ter zavoda za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami podajo mnenje o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, tudi dijaki oziroma študentje.

Lokalna skupnost, svet staršev, dijaki in študentje mnenje obrazložijo. Vzgojiteljski, učiteljski oziroma predavateljski zbor o mnenju glasujejo tajno. Kandidati za ravnatelja, ki so člani organov iz drugega odstavka tega člena, se v postopku oblikovanja mnenja in tajnega glasovanja izločijo.

Član sveta zavoda, ki kandidira za ravnatelja, se izloči iz vseh postopkov imenovanja ravnatelja od trenutka prijave in o tem pisno obvesti svet zavoda. Ravnatelj, ki ponovno kandidira za ravnatelja, se izloči iz vseh postopkov, kjer obstaja možnost vplivanja ali nezdržljivost zaradi nasprotja interesov.

V postopku imenovanja ravnatelja višje strokovne šole kot organizacijske enote vzgojno-izobraževalnega zavoda predstavniki staršev in dijakov ne odločajo. V postopku imenovanja ravnatelja javne poklicne šole, srednje tehniške in srednje strokovne šole, javne gimnazije, javnega dijaškega doma ter doma za učence in zavoda za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, kot organizacijske enote vzgojno-izobraževalnega zavoda, predstavniki študentov ne odločajo.

Svet v primeru iz petega in šestega odstavka tega člena odloča z večino glasov članov, ki imajo pravico glasovati.

Če lokalna skupnost in organi iz drugega odstavka tega člena, dijaki oziroma študentje ne dajo mnenja v 20 dneh od dneva, ko so bili zanj zaproseni, lahko svet o izbiri odloči brez tega mnenja.

Ko svet izmed prijavljenih kandidatov izbere kandidata za ravnatelja, posreduje obrazložen predlog za imenovanje v soglasje ministru. Odločitev ministra mora biti obrazložena.

Po prejemu soglasja ministra svet odloči o imenovanju ravnatelja s sklepom. O odločitvi obvesti vse prijavljene kandidate. Če minister ne soglaša s predlogom, svet šole postopek za imenovanje ravnatelja ponovi.

Zoper odločitev sveta ni pritožbe, možno pa je sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.«.

9. člen

V 55. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Direktorja imenuje in razrešuje svet zavoda. Pred imenovanjem in razrešitvijo si mora pridobiti soglasje ministra, razen če se direktorja razreši na njegov predlog.«.

10. člen

V 59. členu se četrti, peti in šesti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»Svet obrazložen predlog za razrešitev ravnatelja posreduje v soglasje ministru. Odločitev ministra mora biti obrazložena.

Ne glede na prejšnji odstavek svetu ni treba zaprositi za soglasje ministra, če se ravnatelja razreši na njegov predlog. V tem primeru svet o razrešitvi ravnatelja obvesti ministrstvo.

Po prejemu soglasja ministra svet odloči o razrešitvi ravnatelja s sklepom, ki ga vroči ravnatelju. Zoper odločitev sveta ni pritožbe, možno pa je sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.«.

11. člen

86. člen se spremeni tako, da se glasi:

»86. člen (pogoji za financiranje)

Zasebnim šolam, ki izvajajo programe osnovnošolskega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja, srednjega splošnega izobraževanja ali poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki so pridobili javno veljavnost, pripadajo sredstva iz državnega proračuna oziroma proračuna lokalne skupnosti, če ob upoštevanju meril iz 16. člena tega zakona, izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so vpisane v razvid izvajalcev,

- so vpisni pogoji določeni tako, da zagotavljajo vpis učencev in dijakov ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino,
- izvaja glasbena šola v vzgojno-izobraževalnem glasbenem programu pouk najmanj treh orkestrskih instrumentov in ima vpisanih najmanj 35 učencev,
- imajo zaposlenih vsaj 80% učiteljev oziroma vzgojiteljev, potrebnih za izvedbo programa, ki je pridobil javno veljavnost, v skladu z zakonom in drugimi predpisi, za poln delovni čas oziroma temu ustrezen obseg zaposlitev za krajši delovni čas od polnega, in zagotovljene druge učitelje oziroma vzgojitelje, potrebne za izvedbo programa, ki je pridobil javno veljavnost.

Zasebni šoli, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena in izvaja program osnovnošolskega izobraževanja, se za izvedbo obveznega dela programa, ki je pridobil javno veljavnost, zagotavlja 100% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje obveznega programa javne šole, in 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje razširjenega programa javne šole. Zasebnim šolam, ki izvajajo izobraževalne programe iz prvega odstavka tega člena, razen programa osnovnošolskega izobraževanja, se za izvedbo programa zagotavlja 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole. Zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, investicijsko vzdrževanje in opremo.

Zasebne šole lahko sodelujejo na natečajih za učila in učne pripomočke, ki so namenjeni javnim šolam.

Zasebni šoli pripadajo sredstva iz državnega proračuna oziroma proračuna lokalne skupnosti za šolsko leto, ki sledi letu, v katerem je pridobila pravico do financiranja v skladu s četrtem odstavkom 16. člena tega zakona.«.

12. člen

V 88. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek zasebne šole, ki pridobivajo za izvedbo obveznega dela izobraževalnega programa 100 % javnih sredstev, ne smejo zaračunavati staršem šolnin za ta del programa.«.

13. člen

90. člen se spremeni tako, da se glasi:

»90. člen
(pogodba o financiranju)

Obveznosti in letni obseg javnih sredstev za financiranje izvajanja izobraževalnih programov zasebnih šol, ki so pridobili javno veljavnost, se podrobneje uredijo s pogodbo o financiranju.«.

14. člen

V 135. členu se na koncu prvega odstavka doda novo besedilo, ki se glasi:

»Sredstva iz šolskega sklada se lahko namenijo tudi za udeležbo otrok, učencev in dijakov iz manj spodbudnih okolij na dejavnostih, ki so povezane z izvajanjem javno veljavnega programa, vendar se ne financirajo v celoti iz javnih sredstev, če se na ta način zagotavljajo enake možnosti. O upravičencih do kritja stroškov udeležbe na posameznih dejavnostih odloča na podlagi podrobnejših kriterijev iz prejšnjega stavka vrtec oziroma šola.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

15. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 46/16 in 49/16 - popr.) se v 13. členu za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se novi 135.c člen, novi drugi, četrti in peti odstavek 135. b člena ter novi četrti, peti, deveti in enajsti odstavek 135. člena zakona začnejo uporabljati 31. julija 2017.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

16. člen

(merila in podzakonski predpis)

Merila iz novega četrtega odstavka 16. člena zakona sprejme Vlada Republike Slovenije v enem letu od uveljavitve tega zakona.

Podzakonski predpis iz spremenjenega 20. člena zakona izda minister v enem letu od uveljavitve tega zakona.

17. člen

(postopki imenovanja in razrešitve)

Postopki imenovanja in razrešitve ravnateljev in direktorjev, ki so se začeli pred uveljavitvijo

tega zakona, se zaključijo po dosedanjih predpisih.

18. člen
(zasebne šole, ki izvajajo program)

Zasebne šole, ki izvajajo program, ki je pridobil javno veljavnost pred uveljavitvijo tega zakona, izpolnjujejo pogoje iz spremenjenega 16. člena in novega prvega odstavka 86. člena zakona.

Z zasebnimi šolami iz prejšnjega odstavka se sklenejo aneksi k obstoječim pogodbam o financiranju v 30 dneh od uveljavitve tega zakona.

Ne glede na spremenjeni 86. člen zakona se zasebne šole, ki jim je bila dodeljena koncesija pred uveljavitvijo tega zakona, financirajo v skladu z obstoječo koncesijsko pogodbo.

Določbe tega člena se ne uporabljajo za podružnice zasebnih šol, ki so jih le-te ustanovile po uveljavitvi tega zakona.

19. člen
(sklep in vpis v razvid)

Za zasebne šole iz prejšnjega člena ministrstvo po uradni dolžnosti sprejme sklep o financiranju izobraževalnega programa, ki je pridobil javno veljavnost, in ga vpiše v razvid v 3 mesecih od uveljavitve tega zakona.

20. člen
(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Ključna kazalca kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu sta stopnja izobrazbe strokovnih delavcev in sočasno delo dveh strokovnih delavcev v oddelku vrtca. Za kakovostno izvajanje Kurikula za vrtce je potrebna strokovna avtonomija pri delu z otroki in z njo povezana odgovornost, saj je izbira vsebin ter konkretna izvedba dejavnosti prepuščena strokovnim delavcem. Glede na dejstvo, da delo v oddelkih poteka praviloma v okviru dnevnega programa, ki traja od 6 do 9 ur, prevzemajo odgovornost za dejavnosti, ne glede na to, ali gre za načrtovane dejavnosti, rutinske dejavnosti, dejavnosti na prostem, vključevanje v igro, vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev. V večini vrtcev je po ugotovitvah stroke, ki spremlja izvajanje Kurikula v praksi, že davno presežena delitev na dejavnosti, ki so »rezervirane« za pomočnika vzgojitelja in tiste, ki so »rezervirane« za vzgojitelja. Zaradi opisanega »premika«, se predlaga sprememba poimenovanja dosedanjega »pomočnika vzgojitelja« v »vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja«.

K 2. členu

Glede na to, da spremenjeni 9. člen zakona razlikuje med javno veljavnimi programi in programi, ki so pridobili javno veljavnost, je potrebno ustrezno popraviti tudi 8. člen, ker se opredelitev vzgojno-izobraževalnega zavoda veže tako na izvajalce javno veljavnih programov, kot programov, ki so pridobili javno veljavnost.

K 3. členu

Predlagana določba določa programe na področju vzgoje in izobraževanja. Loči med programi, ki so javno veljavni, in tistimi, ki so pridobili javno veljavnost. Javno veljavni programi so tisti, ki jih sprejme minister. Pravico do izvajanja javno veljavnih programov imajo le javni zavodi in na podlagi koncesije zasebni zavodi, medtem ko zasebne šole izvajajo programe, ki so pridobili javno veljavnost. Člen opredeljuje tudi, da se pojem »javno veljavni program« kot skupni pojem v nadaljevanju zakona uporablja tudi za programe, ki so pridobili javno veljavnost. Kadar je zaradi vsebine posamezne določbe potrebno, pa zakon pojma »javno veljavni program« in »program, ki je pridobil javno veljavnost« oziroma ureditev za javne in zasebne zavode ločuje.

K 4. členu

S predlagano dopolnitvijo 16. člena je določena pristojnost ministra za izobraževanje, znanost in šport, da na podlagi meril, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, s sklepom določi izvajalce izobraževalnih programov, ki so pridobili javno veljavnost.

Vlada bo morala pri določitvi meril poleg števila in starosti učencev oziroma dijakov na določenem območju, specifičnosti poselitve in razvojnih posebnosti območja, upoštevati tudi programske raznolikosti izobraževalnega programa, ki staršem in dijakom omogoča možnost izbire.

K 5. členu

Sprememba 17. člena določa, kdaj program zasebne šole pridobi javno veljavnost.

Veljavni zakon omogoča zasebnim izvajalcem vzgojnih in izobraževalnih programov, da sami določajo in sprejemajo programe. V kolikor zasebne šole želijo, da tak program pridobi javno veljavnost, si mora zasebna šola pridobiti mnenje pristojnega strokovnega sveta, da ta izobraževalni program dosega enakovreden izobrazbeni standard kot programi, ki jih sprejme minister oziroma pristojni strokovni svet. Ob preverjanju enakovrednega izobrazbenega standarda mora strokovni svet ugotoviti tudi, ali so cilji programa zasebne šole skladni s cilji vzgoje in izobraževanja v RS.

Predlagane spremembe zakona pa poleg navedenega uvajajo še zahtevo po preverjanju ali predlagani program prispeva k bogatitvi šolskega prostora in omogoča staršem možnost izbire. Umeščanje zasebnih šol v sistem vzgoje in izobraževanja v RS temelji ravno na možnosti, da se ob programih, ki jih sprejme minister in se izvajajo v javni šoli lahko izvajajo tudi programi, ki s svojo programsko opredelitvijo bogatijo šolski prostor, pomenijo dopolnitev javnega šolstva in tako omogočajo uresničitev pravice staršev, da ustanovijo in izberejo za svoje otroke tudi zasebne šole. Umestitev zasebnega šolstva izhaja iz razlage Evropskega sodišča za človekove pravice, ki ne implicira obveznosti države, da ustanavlja ali financira zasebne šole, da pa financiranja iz javnih sredstev tudi ne prepoveduje. Pravica do izbire zasebne šole je bila nakazana že v Splošni deklaraciji človekovih pravic (26.3 čl), kjer je zapisano, da imajo starši pravico do izbire vrste izobrazbe za svoje otroke. Ter v mednarodnem paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (čl. 13.3), kjer je opredeljena pravica staršev, da izberejo za svoje otroke tudi take šole, ki jih ni ustanovila javna oblast, če ustrezajo minimalnim standardom, ki jih določi ali predpiše država.

Zasebne šole s programi, ki so pridobili javno veljavnost predstavljajo bogatitev šolskega prostora. Njihovi programi pridobijo javno veljavnost ravno zato, ker so drugačni od programov, ki jih sprejme minister (programsko, pedagoški prostori...). Javna veljavnost programov se pridobiva v postopku preverjanja predlaganih dokumentov.

K 6. členu

S spremembo tega člena zakon uvaja obveznost, da se nove javno veljavne programe ali nove dele javno veljavnih programov, ki jih sprejme minister in se izvajajo v javnih vrtcih in šolah uvaja, spremlja in evalvira pristojni javni zavod in to ves čas trajanja programa, v katerega je vključena prva generacija udeležencev vzgoje in izobraževanja. O svojih ugotovitvah javni zavod iz 28. člena zakona letno seznanja pristojni strokovni svet. Z navedenim določilom se želi zagotoviti pogoje, v okviru katerih je mogoče implementirati novosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu.

Tudi uvedbo programov, ki so pridobili javno veljavnost ves čas šolanja prve generacije evalvira pristojni javni zavod iz 28. člena zakona. S predlagano spremembo zakona uvajamo dolžnost evalviranja izvajanja programa tako kot to velja za javne šole. Evalvacija naj bi zagotovila možnost preverjanja izvedbene ravni programa. Pri tem je pomembno tudi, da lahko strokovni svet prekliče pridobljeno javno veljavnost, če pri evalvaciji ugotovi, da so kršena določila tega člena. Taki ugotovitvi sledi izbris iz razvida.

Podrobnejša določila v zvezi s postopkom uvajanja, spremljanja in evalvacije programov, ter postopek spremljanja izvajanja poskusa ter izbora šol, s podzakonskim aktom predpiše minister.

K 7. členu

Predlagana dopolnitev petega odstavka 34. člena, ki določa vsebino razvida, kot novo sestavino določa tudi sklep o financiranju izobraževalnega programa, ki je pridobil javno veljavnost.

K 8. in 9. členu

Člena na novo opredeljujeta postopek imenovanja ravnateljev oziroma direktorjev in uvajata soglasje ministra k imenovanju.

Postopki za imenovanje ravnatelja kljub razdelani zakonski določbi in številnim pojasnilom – okrožnicam Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, v praksi svetom zavodov še vedno povzročajo številne nejasnosti, izkazujejo pa tudi visoko stopnjo tveganja nasprotja interesov, na kar je bilo resorno ministrstvo opozorjeno tudi s strani Komisije za preprečevanje korupcije. Tudi iz načrtov tveganja, ki jih predložijo šole, je razvidno, da je potrebno posebno pozornost nameniti upravljanju korupcijskega tveganja nedovoljenega vplivanja na postopek imenovanja ravnatelja. Predlagani zakon tako ureja obveznost izločitve kandidata za ravnatelja iz postopka imenovanja ravnatelja in za tak primer predvideva, da svet odloča z večino glasov članov, ki imajo pravico glasovati. Prav tako zakon predvideva obveznost izločitve v postopku sprejemanja mnenja o kandidatu za ravnatelja, kadar je kandidat za ravnatelja obenem član vzgojiteljskega, učiteljskega oziroma predavateljskega zbora, član organa lokalne oziroma samoupravne narodne skupnosti, ki poda mnenje o kandidatu, ali član sveta staršev. Zakon pa uvaja pa tudi soglasje ministra. Ministrstvo je do novele zakona v letu 2006 že dajalo soglasje k imenovanjem ravnateljev, kasneje je bila navedena določba spremenjena v mnenje, ki je bilo neobvezujoče. Pridobitev soglasja k imenovanju ravnatelja oziroma direktorja je ureditev, kakršno pozna Zakon o zavodih in tudi področni zakoni, ki urejajo podobne postopke (npr. Zakon o socialnem varstvu in Zakon o zdravstveni dejavnosti). Kot izhaja tudi iz sodne prakse, soglasje ministra ni dokončni posamični akt, ki bi imel samostojno sodno varstvo, pač pa je sestavni del akta o imenovanju ravnatelja, ki ga sprejme svet zavoda. Zoper sklep o imenovanju ravnatelja pa ima neizbrani kandidat po določbi drugega odstavka 36. člena Zakona o zavodih sodno varstvo pri sodišču, pristojnem za delovne spore. Če minister ne soglašja s sklepom sveta, svet šole postopek za imenovanje ravnatelja ponovi. Navedeno pomeni, da je potrebno ponoviti celoten postopek imenovanja, tudi javni razpis.

K 10. členu

V skladu s spremembo 53. a člena se spreminja tudi postopek razrešitve ravnatelja, in sicer tako, da si mora svet zavoda k razrešitvi ravnatelja pridobiti soglasje ministra. Soglasje ni potrebno, če se ravnatelja razreši na njegov predlog.

K 11. členu

Člen izpolnjuje izrek ustavne odločbe in hkrati določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zasebne šole, da se lahko financirajo iz javnih sredstev. Le ti so taksativno naštet in sicer mora zasebna šola, ki je vključena v mrežo izvajalcev in vpisana v razvid izvajalcev, izpolnjevati še pogoj, da so vpisni pogoji določeni tako, da zagotavljajo vpis učencev in dijakov ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino, glasbena šola mora v vzgojno-izobraževalnem glasbenem programu izvajati pouk najmanj treh orkestrskih inštrumentov in ima vpisanih najmanj 35 učencev, poleg tega pa morajo imeti zasebne šole zaposlenih vsaj 80% učiteljev oziroma vzgojiteljev potrebnih za izvedbo izobraževalnega programa, ki je pridobil javno veljavnost v skladu z zakonom in drugimi predpisi in zagotovljene druge učitelje oziroma vzgojitelje, potrebne za izvedbo javno veljavnega programa.

Zasebni šoli, ki izvaja program osnovnošolskega izobraževanja se za izvedbo obveznega dela programa, ki je pridobil javno veljavnost, zagotavlja 100% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole in 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje razširjenega programa javne šole.

Za ostale zasebne šole se način financiranja ne spreminja. Za izvedbo programa pridobijo 85 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole.

Tudi določba, ki določa, da zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, investicijsko vzdrževanje in opremo ostaja nespremenjena, kakor tudi določba, lahko sodelujejo na natečajih za učila in učne pripomočke, ki so namenjeni javnim šolam.

Člen določa tudi od kdaj pripada zasebni šoli pravica do pridobivanja sredstev. Sredstva ji pripadajo za šolsko leto, ki sledi letu, v katerem je šola pridobila pravico do financiranja.

K 12. členu

Z navedeno določbo se izenačuje obseg financiranja javnih in zasebnih šol, ki so pridobile javno veljavnost njihovega programa in pridobijo 100 % javnih sredstev za izvedbo programa, kar pomeni, da za ta del programa staršem ne smejo zaračunavati šolnin.

K 13. členu

Sprememba 90. člena določa, da se s pogodbo o financiranju določijo tako obveznosti kot letni obseg sredstev za izvajanje izobraževalnih programov zasebnih šol.

K 14. členu

Pravna podlaga za oblikovanje šolskih skladov je 135. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Šole in vrtci imajo ustanovljene šolske sklade, iz katerih se financirajo dejavnosti, ki niso sestavine izobraževalnega programa oz. se ne financirajo iz javnih sredstev, nakup nadstandardne opreme, zviševanje standarda pouka in podobno. Šolski skladi pridobivajo sredstva od staršev, donacij, zapuščin in iz drugih virov, pri čemer so drugi viri običajno sredstva iz lastne tržne dejavnosti. Pri zviševanju standarda pouka gre običajno za dejavnosti vrtca in šole (tabori, šola v naravi, plavalni tečaj, obisk kulturne prireditve, itd.) za otroke iz socialno ogroženih družin, ki predstavljajo dodatne stroške za starše, ki pa jih socialno ogrožene družine ne zmorejo, zato se za te otroke stroške krije iz šolskega sklada. S tem šola sama izvaja socialno funkcijo, ki jo kot enega izmed ciljev vzgoje in izobraževanja določa 2. člen ZOFVI. Gre za cilj, da se v sistemu vzgoje in izobraževanja zagotavljajo enake možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok iz socialno manj spodbudnih okolij, k čemer v veliki meri pripomorejo tudi sredstva iz šolskih skladov.

Nakazila iz šolskega sklada otrokom, učencem in dijakom iz socialno ogroženih družin po Zakonu o dohodnini (Zdoh) niso oproščena dohodnine, temveč se štejejo kot darila, ki so kot drugi dohodki obdavčena z dohodnino. Pri tem ni pomembno, ali so darila prejeta v denarju, ali kot storitev. Darila, katerih posamična vrednost ne presega 42 eur in darila, prejeta od istega darovalca, če njihova skupna vrednost v davčnem letu ne presega 84 eur, se ne vključijo v davčno osnovo oz. niso obdavčena (drugi odstavek 108. člena Zdoh). Ker višina nakazil iz šolskega sklada za otroke, učence in dijake iz socialno ogroženih družin v večini primerov presega z zakonom določeno mejo vrednosti darila, ki ni obdavčeno, se uzakonja predpogoj, da bodo lahko z Zakonom o dohodnini vsa izplačila iz šolskega sklada določena kot davčne oprostitve.

K 15. členu

S spremembo 13. člena prehodne določbe Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 46/16 in 49/16 - popr.) je določen rok za povezavo zbirk podatkov. Novi 135.c člen, drugi, četrti in peti odstavek 135. b člena ter četrti, peti, deveti in enajsti odstavek 135. člena se začnejo uporabljati že 31. julija 2017.

K 16. členu

Predlagani člen določa roke za izdajo podzakonskih predpisov, ki so predvideni s spremembo zakona.

K 17. členu

V skladu z ustaljeno prakso je določeno, da se kljub uveljavitvi novega zakona že začeti postopki imenovanja ravnatelja zaključijo po določbah, ki so bile podlaga za začetek postopkov.

K 18. členu

Za tiste zasebne šole, ki imajo že sklenjene pogodbe o financiranju, se najkasneje v roku 30 dni po uveljavitvi zakona z aneksom k pogodbi opredelijo sredstva za financiranje v skladu s tem zakonom.

K 19. členu

Člen določa, da mora za zasebne šole, ki so opredeljene v 17. členu sprememb zakona, pristojno ministrstvo po uradni dolžnosti sklep o financiranju programa, ki je pridobil javno veljavnost in ga vpisati v razvid.

K 20. členu

Člen določa začetek veljavnosti in uporabo tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

5. člen (opravljanje dejavnosti)

Dejavnost vzgoje in izobraževanja opravljajo vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, učitelji, predavatelji višjih strokovnih šol, svetovalni delavci in drugi strokovni delavci v javnih in zasebnih vrtcih in šolah.

Zasebniki lahko opravljajo dejavnost vzgoje in izobraževanja v okviru vrtca oziroma šole, lahko pa tudi samostojno, če z zakonom ni določeno drugače.

Vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se izvaja samo kot javna služba.

8. člen (vzgojno-izobraževalni zavod)

Vzgojno-izobraževalni zavodi po tem zakonu so zavodi, ki kot pretežno dejavnost izvajajo programe za predšolske otroke, javno veljavne izobraževalne programe, javno veljavne vzgojne programe domov za učence in dijaških domov in javno veljavne programe za predšolske otroke s posebnimi potrebami oziroma programe vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.

9. člen (javno veljavni programi in izobrazba)

Javno veljavni programi so:

- izobraževalni programi,
- prilagojeni izobraževalni programi za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami in
- izobraževalni programi za odrasle (v nadaljnjem besedilu: izobraževalni programi);
- programi za predšolske otroke,
- vzgojni program domov za učence,
- vzgojni program dijaških domov,
- prilagojeni programi za predšolske otroke s posebnimi potrebami,
- vzgojni programi za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami in
- posebni program vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, ki so sprejeti na način in po postopku, določenem z zakonom.

Vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se lahko izvaja le po javno veljavnih programih vzgoje in izobraževanja.

Po javno veljavnih izobraževalnih programih osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja se pridobi javno veljavna izobrazba.

16. člen (določanje izvajalcev)

Izvajalce izobraževalnega programa osnovnošolskega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja ter vzgojnega programa domov za učence, razen izobraževalnih oziroma vzgojnih programov zasebnih šol oziroma domov za učence, določi lokalna skupnost oziroma več lokalnih skupnosti, če se tako dogovorijo.

Izvajalce izobraževalnih programov nižje in srednje poklicne šole, srednje in višje strokovne šole, poklicnega tečaja, gimnazije, maturitetnega tečaja, vzgojnih programov dijaških domov, oziroma programov vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, razen izobraževalnih oziroma vzgojnih programov zasebnih šol oziroma dijaških domov, določi minister s sklepom o dodelitvi programa, ki vsebuje vse podatke, potrebne za vpis v razvid iz 34. člena tega zakona.

Pred določitvijo izvajalca izobraževalnega programa iz drugega odstavka tega člena si ministrstvo pridobi podatke, ki so potrebni za vpis izvajalca v razvid iz 34. člena tega zakona.

17. člen (sprejemanje programov zasebnih šol)

Vsebina in postopek sprejemanja izobraževalnega programa zasebne šole se določita z aktom o ustanovitvi.

Izobraževalni program iz prejšnjega odstavka pridobi javno veljavnost, ko pristojni strokovni svet ugotovi, da je program v skladu s cilji sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji iz 2. člena tega zakona in da zagotavlja enakovreden izobrazbeni standard.

Izobraževalni program, ki ga izvaja zasebna šola po posebnih pedagoških načelih (Steiner, Decroly, Montessori in podobno), pridobi javno veljavnost, ko pristojni strokovni svet ugotovi, da je program v skladu s cilji sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji iz 2. člena tega zakona in da zagotavlja minimalna znanja, ki omogočajo uspešno zaključiti izobraževanje ter ga je priznalo ustrezno mednarodno združenje teh šol.

Ne glede na določbo 20. člena tega zakona vsako uvedbo novega izobraževalnega programa iz prejšnjega odstavka pristojni javni zavod spremlja ves čas šolanja prve generacije.

20. člen (posodabljanje)

Nove javno veljavne programe ali nove dele javno veljavnih programov v javnih vrtcih in šolah uvaja, spremlja in evalvira pristojni javni zavod iz prvega odstavka 28. člena tega zakona.

Minister lahko, na predlog pristojnega javnega zavoda iz prejšnjega odstavka ali pristojnega strokovnega sveta iz 22. člena tega zakona določi, da se nove dele javno veljavnih programov, rešitve na izvedbeni ravni, ki s sistemskega oziroma vsebinskega vidika ne posegajo v javno veljavni program, ali novosti na področju organizacije in financiranja sistema vzgoje in izobraževanja, pred uvedbo preverjajo na izbranih šolah in vrtcih s poskusom. Minister lahko prepove nadaljnje izvajanje poskusa, če se ne dosega predpisanih izobrazbenih standardov ali so drugače kršene pravice otrok, učencev, vajencev, dijakov, študentov višjih šol ali odraslih.

Postopek uvajanja, spremljanja in evalvacije, postopek in nosilce spremljanja izvajanja poskusa ter postopek izbora šol in vrtcev iz tega člena določi minister.

34. člen (razvid)

Šole, ki izvajajo javno veljavne izobraževalne programe, in vrtci, ki izvajajo programe za predšolske otroke, lahko začnejo opravljati dejavnost vzgoje in izobraževanja po vpisu v razvid, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo oziroma šolstvo.

Vrtec oziroma šola se vpiše v razvid, če je zagotovljeno izpolnjevanje pogojev, predpisanih za prostor in opremo, ima javno veljavni program in je priložena izjava, da bo do pričetka izvajanja dejavnosti izpolnjen tudi pogoj, ki se nanaša na zagotovljenost strokovnih delavcev s predpisano izobrazbo.

Predlog za vpis v razvid pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo oziroma šolstvo, vložijo poslovodni organ vrtca oziroma šole. Predlogu za vpis mora priložiti:

- podatke iz petega odstavka tega člena razen podatkov iz šeste alineje navedenega odstavka,
- izjavo poslovodnega organa o zagotovljenosti izpolnjevanja pogojev iz 33. člena tega zakona oziroma izjavo poslovodnega organa, da bo do pričetka izvajanja programa izpolnjen tudi pogoj, ki se nanaša na zagotovljenost strokovnih delavcev s predpisano izobrazbo,
- javno veljavni program.

Za resničnost podatkov in izjav iz prejšnjega odstavka poslovodni organ vrtca oziroma šole kazensko in odškodninsko odgovarja. V primeru dvoma o zagotovljenosti pogojev lahko ministrstvo pred vpisom v razvid zahteva predložitev dodatnih dokazil o zagotovljenosti pogojev.

V razvid se vpiše:

- ime ali firmo, sedež in matično številko ustanovitelja oziroma ime in priimek, rojstne podatke, bivališče in enotno matično številko, če je ustanovitelj fizična oseba,
- ime in sedež vrtca oziroma šole,
- številko in datum akta o ustanovitvi,
- ime programa, ki ga vrtec oziroma šola izvaja,
- javno veljavnost programa,
- datum vpisa oziroma izbrisa in razloge izbrisa iz razvida,
- sklep o dodelitvi programa iz 16. člena tega zakona za javne šole.

Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov šole iz drugega odstavka 16. člena tega zakona in socialno-varstvene zavode, ki jih za izvajanje prilagojenih programov za predšolske otroke in posebnih programov vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, na predlog ministra, pristojnega za socialne zadeve, določi minister, vpiše ministrstvo po uradni dolžnosti v razvid na podlagi sklepa o dodelitvi programa oziroma določitvi izvajalca. Izvajalec se šteje za vpisanega v razvid z dnem izdaje sklepa o dodelitvi programa oziroma določitvi izvajalca.

V skladu s tem členom se v razvid vpišejo tudi socialno- varstveni zavodi, ki izvajajo prilagojene programe za predšolske otroke in posebne programe vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.

Obliko razvida ter natančnejši postopek vpisa in izbrisa določi minister.

37. člen (status zasebnega vzgojitelja)

Kot zasebnik lahko opravlja vzgojo predšolskih otrok, kdor:

- izpolnjuje pogoje za vzgojitelja, pomočnika vzgojitelja ali svetovalnega delavca v javnem vrtcu,
- aktivno govori slovenski jezik,
- ni v delovnem razmerju za polni delovni čas,
- ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji,
- mu ni s pravnomočno odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti,
- je vpisan v razvid, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

Četrta alineja prejšnjega odstavka ne velja za državljane držav članic Evropske unije.

53.a člen (postopek za imenovanje ravnatelja)

Ravnatelja imenuje svet javnega vrtca oziroma šole.

Svet si mora pred odločitvijo o izbiri kandidata za ravnatelja o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, pridobiti:

mnenje vzgojiteljskega, učiteljskega oziroma predavateljskega zbora,

mnenje lokalne skupnosti, na območju katere ima javni vrtec oziroma šola sedež, kadar je ustanovitelj javne šole oziroma vrtca samoupravna narodna skupnost pa tudi mnenje te skupnosti,

mnenje sveta staršev.

Pred odločitvijo sveta o izbiri kandidata za ravnatelja javne poklicne šole, srednje tehniške in srednje strokovne šole, javne gimnazije, javne višje strokovne šole, javnega dijaškega doma ter zavoda za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami podajo mnenje o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, tudi dijaki oziroma študentje.

Lokalna skupnost, svet staršev, dijaki in študentje mnenje obrazložijo. Vzgojiteljski, učiteljski oziroma predavateljski zbor o mnenju glasujejo tajno.

V postopku imenovanja ravnatelja višje strokovne šole kot organizacijske enote vzgojno-izobraževalnega zavoda predstavniki staršev in dijakov ne odločajo. V postopku imenovanja ravnatelja javne poklicne šole, srednje tehniške in srednje strokovne šole, javne gimnazije, javnega dijaškega doma ter doma za učence in zavoda za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, kot organizacijske enote vzgojno-izobraževalnega zavoda, predstavniki študentov ne odločajo.

Svet v primeru iz prejšnjega odstavka odloča z večino glasov članov, ki imajo pravico glasovati.

Če lokalna skupnost in organi iz drugega odstavka tega člena, dijaki oziroma študentje ne dajo mnenja v 20 dneh od dneva, ko so bili zanj zaproseni, lahko svet o izbiri odloči brez tega mnenja.

Ko svet izmed prijavljenih kandidatov izbere kandidata za ravnatelja, posreduje obrazložen predlog za imenovanje v mnenje ministru.

Če minister ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet odloči o imenovanju ravnatelja brez tega mnenja.

Po prejemu mnenja ministra oziroma po poteku roka iz prejšnjega odstavka svet odloči o imenovanju ravnatelja s sklepom. O odločitvi obvesti vse prijavljene kandidate. Zoper odločitev sveta je možno sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.

55. člen (imenovanje direktorja)

Za direktorja je lahko imenovan, kdor ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, najmanj pet let delovnih izkušenj in opravljen ravnateljski izpit.

Direktorja imenuje in razrešuje svet zavoda. Pred imenovanjem in razrešitvijo si mora pridobiti mnenje ministra, razen če se direktorja razreši na njegov predlog.

Mandat direktorja traja pet let. Če funkcijo direktorja opravlja ravnatelj ene izmed organizacijskih enot, se lahko z aktom o ustanovitvi določi tudi krajši mandat, vendar ne manj kot dve leti.

Pri imenovanju direktorja se uporabljata določbi četrtega in petega odstavka 53. člena tega zakona.

Za imenovanje vršilca dolžnosti direktorja se uporabljajo določbe 54. člena tega zakona.

59. člen (postopek za razrešitev)

Ravnatelja razreši svet javnega vrtca oziroma šole.

Svet mora pred sprejemom sklepa o razrešitvi seznaniti ravnatelja z razlogi zanjo in mu dati možnost, da se o njih izjavi.

Svet s predlogom za razrešitev seznaniti lokalno skupnost in organe iz drugega odstavka 53.a člena tega zakona, dijake ter študente.

Svet obrazložen predlog za razrešitev ravnatelja posreduje v mnenje ministru. Svetu ni treba zaprositi za mnenje ministra, če se ravnatelja razreši na njegov predlog. V tem primeru svet o razrešitvi ravnatelja obvesti ministrstvo.

Če minister ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprošen, lahko svet odloči o razrešitvi ravnatelja brez tega mnenja.

Svet po prejemu mnenja ministra oziroma po preteku roka iz prejšnjega odstavka odloči o razrešitvi s sklepom in ga vroči ravnatelju. Zoper odločitev sveta je možno sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.

64. člen (strokovni aktiv)

Strokovne aktive v vrtcu sestavljajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev. Strokovne aktive v šoli sestavljajo učitelji oziroma predavatelji istega predmeta oziroma predmetnih področij.

Strokovni aktiv v vrtcu obravnava vzgojno delo, dajejo vzgojiteljskemu zboru predloge za izboljšanje vzgojnega dela, obravnava pripombe staršev ter opravljajo druge strokovne naloge, določene v letnem načrtu.

Strokovni aktiv šole obravnava problematiko predmeta oziroma predmetnega področja, usklajuje merila za ocenjevanje, daje učiteljskemu zboru predloge za izboljšanje vzgojno-izobraževalnega oziroma študijskega dela, obravnava pripombe staršev, učencev, vajencev, dijakov in študentov višjih šol ter opravlja druge strokovne naloge, določene z letnim delovnim načrtom.

86. člen (pogoji za financiranje)

Zasebnim šolam, ki izvajajo javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja, srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ali gimnazijam pripadajo sredstva iz državnega proračuna oziroma proračuna lokalne skupnosti, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- (črtana),
- da glasbena šola v vzgojno-izobraževalnem glasbenem programu izvaja pouk najmanj treh orkestrskih inštrumentov in ima vpisanih najmanj 35 učencev,
- da imajo zaposlene oziroma drugače zagotovljene učitelje oziroma vzgojitelje, potrebne za izvedbo javno veljavnega programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

Zasebni šoli, ki izvaja programe iz prvega odstavka tega člena, se za izvedbo programa zagotavlja 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole. Zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, investicijsko vzdrževanje in opremo.

Zasebne šole lahko sodelujejo na natečajih za učila in učne pripomočke, ki so namenjeni javnim šolam.

Izpolnjevanje pogojev iz prvega odstavka tega člena ugotavlja šolska uprava.

88. člen
(šolnina)

Za učenca in dijaka, ki ne presega materialnega cenzusa za pridobitev državne štipendije, lahko znaša šolnina največ 15 % sredstev, ki jih javni šoli za plače in materialne stroške zagotavlja država na učenca oziroma dijaka.

90. člen
(pogodba o financiranju)

Financiranje in obveznosti zasebne šole se podrobneje uredijo s pogodbo.

92. člen
(zaposleni)

Vzgojno-izobraževalno in drugo strokovno delo v javnem vrtcu oziroma šoli opravljajo vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, učitelji, predavatelji višjih šol, svetovalni delavci, knjižničarji in drugi strokovni delavci, ki z njimi sodelujejo pri izvajanju strokovnih nalog, potrebnih za nemoteno delovanje vrtca oziroma šole (v nadaljnjem besedilu: strokovni delavci).

Strokovni delavci izvajajo vzgojno-izobraževalno delo v skladu z zakonom in javno veljavnimi programi tako, da zagotavljajo objektivnost, kritičnost in pluralnost ter so pri tem strokovno avtonomni.

Strokovni delavci morajo obvladati slovenski knjižni jezik, imeti ustrezno izobrazbo, določeno s tem zakonom in drugimi predpisi, ter opravljen strokovni izpit v skladu s tem zakonom.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka mojstrom, ki izobražujejo vajence, ni potrebno opravljati strokovnega izpita v skladu s tem zakonom.

Znanje slovenskega knjižnega jezika se preverja pri strokovnem izpitu. Pri učiteljih, ki niso diplomirali na slovenskih univerzah, se znanje slovenskega knjižnega jezika preverja ob prvi namestitvi.

Izobrazbo za strokovne delavce, v primerih, ko to določa zakon, pa tudi stopnjo izobrazbe, določi minister, potem, ko si je pridobil mnenje pristojnega strokovnega sveta. Ustrezne delovne izkušnje ter kriterije za vidne dosežke na strokovnem področju za pridobitev naziva predavatelj višje šole določi Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje.

V vrtcih oziroma šolah na narodno mešanih območjih, ki se ustanovijo za dvojezično vzgojo in izobraževanje in za vzgojo in izobraževanje v jeziku narodne skupnosti, morajo imeti strokovni delavci izobrazbo, določeno s tem zakonom in drugimi predpisi, opravljen strokovni izpit ter izpolnjevati druge pogoje v skladu s posebnimi predpisi.

Strokovna, administrativna, tehnična in druga dela opravljajo delavci, določeni s sistemizacijo delovnih mest.

Delavci iz prejšnjega odstavka morajo imeti izobrazbo, določeno s sistemizacijo delovnih mest, obvladati morajo slovenski jezik, v vrtcih oziroma šolah na narodno mešanih območjih, ki se ustanovijo za dvojezično vzgojo in izobraževanje, pa tudi jezik narodne skupnosti.

135. člen (šolski skladi)

Šola ustanovi šolski sklad, iz katerega se financirajo dejavnosti, ki niso sestavina izobraževalnega programa, oziroma se ne financirajo iz javnih sredstev, nakup nadstandardne opreme, zviševanje standarda pouka in podobno.

Sklad iz prejšnjega odstavka pridobiva sredstva iz prispevkov staršev, donacij, zapuščin in iz drugih virov.

Sklad upravlja upravni odbor, ki ima predsednika in šest članov, od katerih so najmanj trije predstavniki šole. Svet staršev imenuje upravni odbor. Predstavnike šole predlaga svet šole.

Za delovanje sklada upravni odbor lahko sprejme pravila.

Sklad lahko ustanovi tudi vrtec.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 46/16 in 49/16-popr

13. člen

(začetek uporabe poglavja »XVII.A ZBIRKE PODATKOV«)

Novi poglavje »XVII.A ZBIRKE PODATKOV« ter členi 135.a, 135.b, 135.c, 135.č, 135.d in 135.e se začnejo uporabljati tri leta od dneva uveljavitve tega zakona. Do takrat se uporabljajo poglavje »XVII.a ZBIRKA PODATKOV« in členi 135.a, 135.b, 135.c in 135.č Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 47/15).

Za študente višjih strokovnih šol se v centralni evidenci vodijo podatki iz drugega odstavka 135.a člena zakona od študijskega leta 2005/2006 dalje. Višje strokovne šole vnesejo te podatke v devetih mesecih od uveljavitve tega zakona.

